

Dissabte 26 de febrer de 2005, Aula 1.4 UB (de 18h a 19h)

Seminari 36

Les comunitats d'aprenentatge

Participació de Armand Martínez de Arenzana Useleti, Toni Romaguera i Drets, Anna Comas i Arboç (tots tres del CEIP Tanit, de Santa Coloma de Gramenet)

Proposat per Fòrum Idea (grup de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona)

Ponència

Les comunitats d'aprenentatge són una experiència de desenvolupament comunitari. El CEIP Tanit de Santa Coloma de Gramenet està situat en una zona on la gent no hi vol viure, amb preus de lloguer elevats, escassa connexió de transports públics amb Barcelona, etc. La procedència dels alumnes és diversa (xinesos, àrabs, gitanos, *païos*, etc.), famílies desestructurades, criatures que no parlen català ni castellà. El fet de treballar amb tantes dificultats i la manca de resultats positius fa reflexionar els professors i adonar-se que el sistema establert funciona amb determinats nens i nenes, però no amb tots. La pobresa, no només econòmica sinó també altres pobreses, comporta molts problemes, i les estadístiques són clares: pobresa = fracàs. Les activitats que proposen les institucions no els arriben, el sistema no els proporciona el que necessiten (tot i ser un centre d'atenció preferent i, per tant, amb un mestre més); els serveis socials són escassos i no fan seguiments, es perden en la burocràcia.

A partir d'aquesta situació es reflexiona i s'arriba a la idea de mirar de construir una **comunitat d'aprenentatge**, com a via per a compensar les injustícies socials: "No a la igualtat d'oportunitats, si a la igualtat de resultats". Actualment es compta amb uns 20-25 voluntaris i es comença cada dia la seva comunitat d'aprenentatge, buscant més gent que ajudi, i amb una actitud comunitària que és vital per al projecte.

Com s'ha organitzat la comunitat d'aprenentatge?

- 1) Anàlisi de la realitat: entorn socio-cultural desafavorit.
- 2) Bases teòriques de les comunitats d'aprenentatge:
  - Marc sociològic crític d'anàlisi de la realitat.
  - Aprenentatge accelerat i escoles accelerades.
  - Aprenentatge dialògic.
  - El desenvolupament comunitari i els processos d'empoderament.

- L'assessorament col·laboratiu.
- 3) Procés:
    - Sensibilització: voler-ho fer, voler anar més enllà
    - Somni: és l'etapa més fàcil, es van convidar a somniar a ex-alumnes, a les famílies, a totes les persones implicades.
    - Selecció de prioritats: prioritats fàcils de compartir.
  - 4) Participants / Agents
  - 5) Objectiu: millora global de les persones i col·lectius implicats de manera participativa i sostenible.
  - 6) Projectes: es creen comissions formades per familiars, mestres i voluntaris (que solen col·laborar una hora a la setmana) i un responsable per comissió:
    - Comissió d'estudi: millorar el rendiment dels alumnes.
    - Comissió de famílies.
    - Comissió de comunicació i imatge: crear una escola bonica, on s'hi estigui bé, amb música, etc.
  - 7) Resultats: Activitats extra-escolars dirigides per voluntaris: biblioteca, alumnes que es queden a ballar, pares i mares que aprenen informàtica, etc.
  - 8) Conclusions i perspectives: La comunitat d'aprenentatge implica tota la comunitat educativa. Cal implicar més a les famílies i a les entitats del barri. Cal destinar més temps a la coordinació i a la formació.

Debat

La primera pregunta fa referència als resultats obtinguts, qüestiona si hi ha evidències objectives de millores. Es respon que es vole fer un projecte seriós d'avaluació pel que fa al rendiment curricular, acadèmic. En general, però, hi ha satisfacció. Eren una escola que anaven a tancar i ara tenen les aules plenes, les famílies hi confien per a dur-hi els seus fills i filles. Estaria bé tenir observadors externs, inspectors implicats amb el seguiment del projecte.

Es pregunta com s'assoleix la implicació dels agents cooperatius. Els professors comenten que ells van tirar endavant el projecte amb el 20% del claustre en contra, que finalment s'hi ha acabat implicant. Aconsellen que la gent que cooperi, els voluntaris, no s'hi impliquin moltes hores, per tal de que participin més animadament.